

Crònica 2: Amb tren a Pune

Si ja és difícil bellugar-se en un país on hi ha tantíssima gent, imagineu-vos quins tràfecs tenim enfilant-nos als transports públics amb un parell de motxillots a l'esquena, ens sentim incòmodes, tenim la sensació que ocupem més espai del que ens pertoca, penseu que per molt ple que pugui anar un autobús o un tren, sempre hi cap algú més, és increïble veure com en cosa de pocs segons una multitud de persones es pot encabir àgilment dins d'un vagó. Ni el tren ni l'autobús tenen portes, i molta gent viatge agafada amb una mà al barrot de dins l'autobús i amb la resta del cos a fora, o encara més impactant, hem vist trens en marxa amb persones agafades a la cintura d'altres persones que havien aconseguit allargar la mà fins alguna de les nanses que penegen del sostre del vago del tren. És un privilegi poder gaudir d'aquest espectacle temerari, els més agosarats no els cal esperar que el tren o l'autobús s'aturi per baixar-ne, fan un saltiró i ja són daltabaix, o agafen una mica de carrerilla i els altres passatgers els hi allarguen la mà per ajudar-los a pujar. Té un encant especial veure a passar un tren, els vagons dels trens locals són marrons, tenen unes petites finestres enreixades a cada costat, uns seients de fusta durs, i uns ventiladors greixosos al sostre; tot és atapeït de gent, els seients, el passadís, el replà de les portes, gent que deixa el cos penjant cap a fora i s'aguanta amb una sola mà, abandonant-se al moviment oscil·lant del tren, o qui descansa amb el cos ajupit sobre els seus turmells, recolzant el cap sobre els genolls, fins hi tot hi ha qui s'amaga a cel obert, entre vagó i vagó, apretant amb l'esquena i les plantes dels peus per poder-se aguantar entremig. Una ràfega de teles que voleien i combinacions de mil colors delata el vagó de les dones, i finalment un vagó gairebé buit, que deduïm que deu ser el de primera classe.

*Habitatges al costat de la via
17 nov. 2002*

Hem deixat gairebé tot l'equipatge a l'Achanak coloni, a casa d'en Roberto, hem salvat l'ordinador portàtil, la camera, algunes medicines, la mosquitera i una muda de recanvi; ho podem encabir tot en una sola motxilla que gairebé no pesa i ens permetrà moure'ns amb l'agilitat que requereix viatjar per aquest país. Agafar l'autobús no és gens senzill, les parades tenen noms populars, però no estan escrits enlloc, una pila de persones s'espera recolzats en una mena de barrots vermells, a la parada hi ha un cartell amb tres números escrits en hindi i en el nostre alfabet, quan s'apropen aquests

blocs de metall vermell, paren només uns instants, temps de guaitar quin número porten escrit i fer-te un lloc entre la multitud per enfilar-t'hi, sense esperar que tothom s'hi hagi aferrat torna a arrencar, i aquesta sembla ser la dinàmica habitual, ningú s'hi enfada i els que s'han quedat a terra esperen el següent. Pel què hem pogut observar, s'entra per la porta del darrera i es baixa per la porta del davant, al costat del conductor, els seients són igualment metàl·lics i hi caben tantes persones com hi gosin apuntar el cul. Ni la pressió entre cossos es prou forta per evitar els bots i el trontolleig que provoquen les intrèpides acceleracions i les sobtades frenades. Un senyor, carregat amb una petita cartera plena de talonaris de tiquets de colors es va apropant a tots els passatgers que acaben de pujar, i amb un cop de cap t'insinua que vol saber a quina parada penses baixar, gairebé sense descloure els llavis murmura un preu, 4 rupies per cap ens ha costat anar del carrer de Mahakali a l'estació d'Andheri, i amb una rapidesa increïble et torna el canvi i el bitllet. No gosem fer afirmacions gaire rotundes perquè només som uns observadors desorientats en aquesta realitat, però hem comprovat que aquest és un comportament força estès entre els senyors que despaxen bitllets dalt dels autobusos.

Seiem al vagó dels homes, un bitllet d'Andheri a Churchgate ens val 8 rupies a cadascú, unes 32 pessetes, podem escollir si volem agafar un tren ràpid o un ten lent, ens decidim pel segon esperant que no estigui tant ple. Totes les parades estan escrites en hindi i en anglès en una petita pissarra sobre de la taquilla dels bitllets, per guiar-nos mirem la direcció dels tren, els que van a Bolivari són els que tornen, a la via hi ha una pantalla electrònica amb l'hora del tren, la "s" de lent o la "f" de ràpid i la inicial de la última parada. Des de la reixa veiem un paisatge urbà força desolador, blocs de pisos ennegrits, esquerdat i desafiant descaradament a la gravetat, grups de barraques encimbellades, aigües estancades i pudents, gent de cossos dèbils furgant entre les pedres de la via del tren... El senyor de davant s'ha tret una petita pinta que es guardava ala butxaca del darrera del pantaló, i amb molta cura s'escarpeix els cabells fins quedar ben clenxinat, fem una ullada a la gent del nostra voltant, va ben pentinada, la majoria porten pantalons i camisa de màniga llarga, ben ensacada amb un cinturó de sivella lluent, busquem rastres de suor a la pell o a la roba dels nostres companys de viatge, però van impecables, no sabem com justificar la nostra sudoració incontrolada.

Encara no s'ha fet fosc i aprofitem per jeure una estona al Oval Maidan, un parc d'herba que hi ha al mig de Colaba, és ple de nois que juguen a cricket, no sabem si estem massa ben situats, tenim poques nocions de cricket, però ens han arribat tres pilotes a gran velocitat, ens ha fet riure només de pensar que ens havíem instal·lat amb tots els trapeus davant de la seva zona de llançament. Se'ns han apropat una colla de jugadors a demanar-nos d'on érem, hem posat en estat d'alerta tots els coneixements d'anglès, el llenguatge corporal i el sentit comú, i em pogut petar la xerrada, ens han ensenyat les pales de cricket i ens han demanat si els hi podíem fer unes quantes fotos d'equip, han volgut que els signéssim les pales bo hi sabent que no hi enteníem ben res en la pràctica d'aquest joc, es diuen "sunrise team" i es reuneixen cada diumenge a la tarda per jugar un partit. Ens han convidat a provar l'extracte de la canya de sucre i ja ens volien acompanyar

on fos perquè no ens perdéssim, és un sentiment estrany sentir-te tant afalagat, tant escoltat, tant atès, rebre tanta amabilitat desinteressada desconcerta.

Potser és aquesta la màgia de la Índia, la ingenuïtat de les persones, la seva plàcida mirada, el seu tarannà curiós, servicial i amistós.

***L'Olga amb l'equip de cricket
17 nov. 2002***

No podíem marxar de Colaba sense gaudir d'una experiència cinematogràfica, havíem llegit tantes coses sobre el Bollywood de la Índia que ens encuriosia poder veure una pel·lícula hindú. Vam seure al galliner del cinema Eros, un luxós edifici colonial, i bocabadats vam intentar entendre una mena de culebrot romàntic, semimusical, al més pur estil occidental. Els preus del cinema no són gens populars, 80 rupies per persona, la majoria d'espectadors era gent jove que vestia amb texans i telèfon mòbil.

Sortint d'aquell reducte fictici d'oci et trobes amb la part més crua de Mumbai, famílies sencers dormint als laterals de la carretera, cossos cargolats a escassos pams del tràfic, tapats amb poques robes, rates de la mida de conills corrent pels carrers desafiant la presència humana.

Vam fer nit en un edifici força destaralatat, tenien habitacions per llogar a la última planta, vam arribar tard del cinema i semblava que tota l'escala ja dormís, a cada replà hi havia gent dormint al terra, vam pujar sense fer soroll, i gairebé trepitgem al senyor gran que ens havia rebut i s'encarregava d'ensenyar les habitacions i servir els esmorzars, ell també dormia a terra, davant la porta d'entrada de l'hostal; no acabem d'entendre aquesta mena de jerarquies que juguen amb el llistó de la dignitat humana.

El tren cap a Pune surt a dos quarts de tres de la tarda i sembla que finalment tenim bitllets, ens pensàvem que s'havia de fer una reserva, però no ho hem acabat d'entendre i els hem comprat directament. Victoria Terminal és una estació immensa, és espectacular, desenes de finestretes de venda de tiquets, parades de menjars, de revistes, nois vestits amb una camisa vermella que arrossequen paquets amunt i avall, famílies assegudes al terra esperant la sortida del seu tren.

Moltes persones demanen caritat, àvies que seuen arronsades allargant la mà a través de les robes que les cobreixen, senyors mutilats, nens i nenes de poca edat que corren descalços amb els cabells embullats, la pell resseca i els ulls llagrimosos; fredament penses que donant-los unes rupies no els

ajudaràs a sortir de la situació en què estan, però llavors rumies i creus que és millor unes rupies que res però no pots ajudar a tothom, i si és per una qüestió d'apagar consciències, tant malament et sent si dones diners com si no en dones, hem decidit que compartirem els aliments que portem a sobre, normalment comprem fruits secs, plàtans i galetes i ens ho mengem per sopar i per esmorzar. Però tot i les bones intencions avui, sense voler, hem provocat una baralla entre dos noiets, dinàvem un arròs a peu dret abans de marxar, i dos nens força ensumats de cola ens han demanat diners, els hi hem donat arròs i s'han començat a barallar de tal manera que hem quedat amb l'estómac encongít.

Viatgem amb el "1009 del Sinhagai exprés", i hem de buscar la via 12 i un vagó que porti escrit CS-3.

En Francisquet dinant a l'estació de Mumbai CST - 18 nov. 2002

Abans d'arrancar han passat un parell de nois amb una galleda plena de grans blocs de gel venent ampolles d'aigua i un senyor amb un termo i uns gots de plàstic venent cafè. Fa impressió anar enfilat en un tren tant llarg, no parem de creuar-nos amb altres trens que arriben a Mumbai, de mica en mica el vagó va agafant vida i es va omplint de famílies que puguen a cada parada. Només arrencar han sortit venedors de tot arreu, un noi que porta una galleda plena de menjar trinxat, semblen trossets de tomàquet, ceba i altres verdures, tot tallat i apilonat dins la galleda però sense barrejar, n'agafa un grapat de cada i el posa en un petit cartró, hi tira un raig de salsa, o remou una mica i ho va servint per quatre rupies, venedors de joguines, venedors de revistes i contes infantils, és increïble el bullici que hi ha dalt del tren, cada vegada que ens aturem puguen nous venedors, noiets que venen fruita, nens petits venent fruits secs, per les finestres ens ofereixen entrepans.... Seiem amb una família jove que té un nen, un noi que viatge sol, i una senyora gran que va amb el seu gendre, la filla i el net.

Feia estona que ens intercanviàvem mirades i somriures, ens han ofert cacauets i una mena de cebes arrebossades; consumeix desmesuradament la gent del vagó, cada vegada que puja un venedor nou se li compra quelcom, i això és constant. Passen nens demanant diners, altres s'ofereixen per il·lustrar-te les sabates i uns eunucs toquen el cap de la gent per dues rupies, es creu que porten bona sort.

Una de les parades anant a Pune
18 nov. 2002

S'han interessat per la nostra guia de viatge, i hem mantingut una conversa molt interessant amb el gendre de la senyora gran que seia al costat, ens ha explicat que al costat de les estacions de trens hi ha els populars lodges, que són una mena de locals que lloguen habitacions a baix preu, ens ha recomanat una ruta per visitar el sud de la Índia, i ens ha explicar orgullós la bondat de la gent del seu país, el seu pare ha treballat tota la vida per poder-li oferir una botiga d'electricitat, i ara li toca a ell treballar molt dur per poder cuidar dels seus pares i oferir benestar al seu fill, ens ha explicat que la gent de la nostra edat a la Índia no es pot permetre de viatjar, ni de viure sol amb la parella, que tenen una responsabilitat molt forta amb la família, quan et cases vas a viure a casa dels pares del noi, i normalment una família està formada per molts membre, germans, tietes, avis i pares i el joves treballen per mantenir tota la família, a part d'aconseguir uns estudis pels seus fills. Ens ha dit que el seu fill va néixer amb vuit mesos i que tots els seus amics van reunir diners per poder-lo portar a una clínica més bona i mai els hi ha tingut que tornar, que sempre ajuden a tothom i que la gent índia és realment molt lluitadora i treballadora. Per la finestra, hem vist com anàvem passant pobles i pobles, com travessàvem les muntanyes dels Ghats Occidentals, i unes valls vertiginoses i frondoses, una colla de micos salvatges seien arran de la via mirant com passava el tren.

***Dins al tren cap a Pune
18 nov 2002***

Hem arribat a Pune que ja era fosc, ara rai, ja hi tenim una bona traça en buscar habitacions per poques rupies. Hem comprat uns quants plàtans i cinc rupies de cacauets que seran el sopar d'avui i l'esmorzar de demà.

Estem a Connaught road, en un dels barris més comercials de Pune, de mica en mica ja ens hem anat situant, hem descobert una parada que exprimeixen fruites per 10 rupies, ens hem fet clients habituals, ja hem tastat el suc de poma, de llimona dolça i de pinya. Anem a comprar aigua en un petit "badulaque" que és ple de dalt a baix de paquets i productes per vendre, delicadament amuntegats, has d'entrar gairebé de costat i et despatxa un senyor que queda graciosament enclotat darrera de tants aliments. Fan un te boníssim, hem trobat un recinte només freqüentat per homes, ple de bancs col·locats al voltant d'un gran cilindre metàl·lic que bull el te amb el sucre i la llet, per tres rupies bevem el millor te del món.

***La parada de sucs a Pune!!
19 nov. 2002***

Hem caminat una estona per observar la ciutat, i res, només de parar-nos un moment, per decidir si continuàvem caminant o agafàvem un rickshaw, ja ens ha saltat un sagal de l'autobús i ens ha demanat cap on volíem anar, li hem dit que ens feia gràcia arribar al centre de Pune, ell i els seus amics també hi

anàvem, i ja ens tens a tots dalt del autobús, ens han pagat el tiquet i ens ha portat a casa seva a conèixer els seus pares, es diu Milind i està estudiant el quinzè curs, tenim pendent entendre com funciona el sistema educatiu del país, viu a l'edifici més alt de la ciutat, i ens hem enfilat al terrat per veure la vista. Els nens i nenes del bloc ens perseguien per les escales i se'n reien de nosaltres, els pares ens han ensenyat tot el pis i en Milind ens ha regalat un plànol de la ciutat més detallat que el que teníem.

Seguint els consells d'en Milind, hem visitat el Koregan park, sota el riu Mula Mutha, un estrany recinte ple de neohippies occidentals, més tard hem descobert que era la famosa Osho commune internacional, fundada per Bhagwan Rajneesh, creador d'un estil de vida que barreja el budisme, el ioga, la hipnosis, les discoteques, l'alliberament sexual i el materialisme compulsiu, però sense ànims de catalogar res i amb un grau elevat d'ignorància per part nostra, us fem saber que aquesta és una de les moltes versions que es fan córrer.

Hem passat l'última tarda a Pune jaient a l'ombra de les majestuoses coves de Pataleshwar, tot l'estat de Maharashtra és ple de coves i temples escarpats a la roca, hem observat pacients com un degoteig de persones entraven al temple a resar, primer es descalçaven, feien sonar una campana i posaven el cap i les mans sobre una imatge, llavors entraven en un petit recinte ple d'espelmes i incens on veneraven a un Shivalingam, sortien a poc a poc i d'esquena, i continuaven el recorregut al voltant les coves, tocant les imatges de Lakshim, Ganesh i Rama. El silenci, la foscor, l'incens i la delicadesa amb que les persones feien aquest ritual et feia entrar en un estat d'encantament.

Si tot va bé, la pròxima parada serà a Mahabaleshwar, un poblet de muntanya que es troba tres hores d'autocar des de Pune.

El reportatge: El trànsit i la pol·lució

Si bé es fa difícil per qualsevol novell comprendre determinats aspectes de la Índia, sembla que a poc a poc, i sense capficar-nos gaire hi anem agafant l'aire. De moment hi ha moltes coses que ens resulten xocants i una d'elles és el trànsit i la pol·lució que se'n genera. Com ja us anirem explicant són in comptables els aparells que s'utilitzen com a mitjà de transport en aquest país, i per més que ens hi esforcem no aconseguim entendre com funciona la normativa de circulació. De fet comencem a sospitar que més que de normativa hauríem de parlar de norma, la única norma que sembla regir el trànsit és el "salvis qui puguí". El més gran és el que té preferència per sobre de tot, i això inclou dels vianants, hem estat a punt de ser atropellats en diverses ocasions, sobretot al principi, però ara ja ens hi llancem més decidits i amb cosa de poques setmanes esperem tenir més bons reflexes. Quan vas assegut dins d'un rickshaw, esquivant tot el que es belluga, agafant cada vegada més velocitat, notes que tota la carcassa trontolla, les estrebades inestables t'empenyen contra el seient i els cops de volant intrèpids et fan

posar la pell de gallina, et veus envoltat d'autocars i cotxes que et passen arran, i prems els punys perquè el senyor conductor faci cas del les botzines i s'aparti a temps, tems que en qualsevol moment ens investiran per la reraguarda. Resulta curiós, però tots els vehicles sembla que facin sonar la botzina alhora, i és que tocant el clàxon fas saber als demés que tu ets al costat o al darrera, i que vagin en compte alhora de girar de dret o de frenar, i que tinguin per segur que si pots els avançaràs. De totes maneres s'ha de dir que no hem vist cap accident i no sembla que ni hagi d'haver gaires, és com si existís una mena de coordinació natural, misteriosament tothom fa el seu camí i no es col·lapsa mai res. És un tema apassionant de debò.

*Trànsit caòtic al centre de Mumbai
17 nov. 2002*

Potser aprendrem a conviure amb el trànsit, però tenim greus problemes per acceptar la pol·lució que se'n desprèn. No us podeu imaginar la quantitat de toxines que suren en l'ambient, gasos, vapors, pols, fums, diòxid de carboni que ennuega brutalment el nostre aparell respiratori. En aquests moments tenim una congestió de nas i coll digne del més cru dels hiverns ripollesos. Penseu que a Mumbai hi ha un milió de rickshaws, i a Pune, on som ara, la proporció es manté semblant. El rickshaw és un artilugi semblant a una vespa tapada i de tres rodes en el qual hi poden pujar fins a tres persones. És un aparell molt curiós i bastant ben pensat com a transport públic urbà, però amb aquestes quantitats ja us podeu imaginar. Si a tot això hi sumem els taxis, cotxes particulars, motos, autocars, camions, i estris varis a motor que segurament no deuen passar cap mena de control ambiental, tenim com a resultat una olla a pressió on persones i gasos anem fent la xup xup. Tot plegat resulta molt impactant, i tot i el nostre afany per mantenir-nos prudentment objectius, hi ha evidències que s'escapen a qualsevol enteniment, i és que hi ha moments que tenim la sensació d'estar dins d'un abocador urbà gegant.

Consells i curiositats:

Viatjar amb tren per la Índia és una experiència excepcional, diuen que és un dels orgulls nacionals, i ja en poden presumir perquè la seva xarxa ferroviària funciona a la perfecció, heu de viure l'ambient de safareig i mercadillo que s'acaba fent als passadissos del tren.

Els hindús per dir que sí amb el cap, fan servir un moviment molt peculiar, balancegen el cap d'un costat a l'altre com volent dir: "ui, ui, ui, no sé, no sé...". Encara no ens hi hem acostumat, i ens sobte quan esperem un si per resposta, sembla que ens renyin!!!

Olga&Fraz